

van een vossennest, dat dit jaar in 't Kloosterbosch nabij Valkenburg ontdekt werd en een groot aantal (waarschijnlijk acht) jongen bevatte. Onze ornitholoog werd vooral getroffen door de waarneming, dat de verhouding der kleine vosjes tot de vogelwereld, heel anders was dan men zou verwachten. Zij vluchtten voor fazanten, die hunne speelplaats naderden, schrokken van een zingenden nachtegaal en begroeven een doode duif, die voor hen als prooi was neergelegd, in plaats van ze op te eten.

Van den heer **Kengen** vernamen we, dat tegenwoordig nog al veel Limburgsche mergel gebruikt wordt in de glasfabrieken. 't Is hem bekend, dat een glasfabriek te Leerdam elke maand 350 ton uit Z.-Limburg betreft.

De heer **Rijk** vertoont eenige cocons van *Fumea casta* Pall. Deze vlinder behoort tot de familie der *Psychidae*, Zakdragers. 't Eigenaardige van deze vlinders is, dat de rupsen op dezelfde wijze als de kokerlarven zich een omhulsel maken, dat ze met grassprietjes of mos of andere vreemde voorwerpen bekleeden. De wijze van bekleeding is dikwijls al een aanwijzing voor de soort, waarmee men te doen heeft.

Een tweede eigenaardig verschil is, dat de wijfjes niet alleen vleugelloos zijn, maar dat bij vele soorten ook sprieten, oogen, pooten en monddeelen der wijfjes geheel rudimentair zijn, terwijl de mannetjes normaal gevormde kleine vlinders zijn.

Van de meeste soorten verlaten de ♀♀ dan ook het omhulsel niet en barst de pophuid alleen open. De paring heeft dan ook plaats, doordat het mannetje zijn dun achterlijf in den zak en de pophuid brengt.

Na de bevruchting legt het ♀ de eieren in de pophuid af.

Bij *Fumea* heeft het wijfje duidelijke sprieten en pooten, is dus niet zoo hulpeloos. 't Is een der weinige species, waarvan het wijfje het omhulsel verlaat en op de buitenzijde van het omhulsel de paring afwacht.

Een der wijfjes was zoo vriendelijk juist heden uit de pop te kruipen, waardoor ze in levenden lijve aan de vergadering kon worden getoond.

Verder toont Spr. een exemplaar van de rups van de Rietvink (*Cosmotricha potatoria* L.), en verzoekt nogmaals den leden hem zoo mogelijk die rupsen te bezorgen. Ten slotte vraagt hij medewerking voor het vangen van dagvlinders, teneinde den heer B. J. Lempke te Amsterdam aan studiemateriaal te kunnen helpen.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

ALLIUM VINEALE L.

Kraailook komt hier in Limburg op allerlei grondsoorten voor, in weiden, op hellingen, op lichte plaatsen in bosschen en in akkers.

Gewoonlijk zijn 't afzonderlijke pollen, niet ver van elkaar, omdat de voortplanting meest langs ongeslachtelijken weg plaats heeft.

In weiland staat 't hier betrekkelijk weinig, bijna nooit zóóveel dat men klachten hoort over „knoflooksmaak” van melk of boter.

Sommige akkers zijn er echter als mee bezaaid, 't meest op zandigen, maar ook op zwaarder leem. Trots alle moeite van den landbouwer schijnt 't er niet geheel uit verwijderd te kunnen worden. Bieten, aardappels, wortels en dergelijke „hakvruchten” worden schoon gemaakt in een tijd, dat de groei van 't look erg gestoord wordt; hierin kan 't zich dus minder goed ontwikkelen, zoodat men in de verte 't er niet in ziet. In granen, vooral in rogge, die 't meeste licht en lucht doorlaat, kan 't tot volle ontwikkeling komen.

Nu is 't wel eigenaardig dat in een veld van vele hectaren er slechts 'n paar akkers mee besmet zijn en blijven, terwijl bodem en klimaat over de heele uitgestrektheid dezelfde zijn, en dat nog wel voor 'n plantsoort die zich aan alle gronden kan aanpassen.

* * *

In zijn typischen vorm (*typicum* A. et G.) waarbij in 't scherm, naast bolletjes, ook enkele bloemen zitten, komt 't hier minder voor dan in den vorm *compactum* (Thuill.) Reg., waarbij 't scherm uitsluitend bolletjes draagt.

De bladen zijn bijna steelrond en hol, met uitspringende nerven; naar den top toe iets gootvormig, aan den top dikwijls ring- of spiraalvormig opgerold; iets blauwachtig tot bronskleuriggroen.

De bloemen zijn meestal licht purper, soms groenpurper; de bloemdekbladen hebben aan den buitenkant 'n gladde middennerf; witte bloemen zijn zeer zeldzaam.

De bolletjes in 't scherm zijn 't meest bruin (*fuscescens* A. et G.) soms groen- of witachtig groen blijvend.

De scherm-scheede is kort en uit één stuk.

Soms heeft ieder bolletje in 't scherm een haarvormig groen of bruin aanhangsel (*crinitum* Jac.), 'tgeen niet verwisseld moet worden met 't geval dat de bolletjes in 't scherm reeds dadelijk na den bloeitijd bladen vormen.

De vorm *capsuliferum* (Koch ed. II) met alleen bloemen of hoogstens 'n paar bolletjes in 't scherm, heb ik hier maar eenmaal gevonden, op zwarten zandgrond te Schinveld. Bij overplanten in zwaren leemgrond kregen 't volgend jaar de struiken minder bloemen en meer bolletjes, 't jaar daarop bij terugplanting in zandgrond weer bijna uitsluitend bloemen, terwijl er zich ook in den grond minder nevenbollen vormden.

Twee of meer schermen vlak tegen elkaar aan één stengel zijn niet zeldzaam.

ALLIUM OLERACEUM L.

Moeslook houdt van kalkrijken grond; men vindt 't bij ons dan ook alleen in 't krijt-

land; hoewel 't er niet zeldzaam is, groeit 't erg verspreid in kleine pollen op hellingen en langs boschranden.

De typische vorm *angustifolium* Koch) komt hier en in aangrenzend buitenland niet voor. Deze heeft steelronde holle bladen van hoogstens 5 m.M. doorsnee.

We hebben hier alleen den vorm *latifolium* Koch = *complanatum* (Boiss.) Fr. met bladen die ook wel hol zijn maar platgedrukt met de bolle zijde naar buiten, en bij volkomen ontwikkeling 7—10 m.M. breed zijn.

't Groeit vrij veel te Eis-Wittem, Wahlwylre, Nyswylre, Valkenburg, Wyré, Pietersberg, Gulpen, Vaals, Voerendaal, Gronsveld.

Ook bij 't Moeslook zijn de bladen iets blauwachtig tot bronsgroen en meestal iets ruw, zelden glad.

't Scherm draagt meestal weinig bolletjes en meer tot veel bloemen.

De bolletjes zijn ook hier haast altijd bruin-groen, zelden groenblijvend. Soms vindt men een of meer gesteelde bolletjes in 't scherm.

De bloemen hebben 'n vaalrose kleur, zelden blijven ze bruinachtig groen, tenminste bij voldoende licht; in de duinen komt deze kleur soms meer voor dan de rose, o.a. te Velzen (Ir. Kloos). Witte bloemen zijn ook bij Moeslook zeer zeldzaam.

Slechts 'n enkele maal vindt men bij deze soort uitsluitend bolletjes zonder bloemen in 't scherm. Uit Kopenhagen ontving ik alleen zulke planten.

De scherm-scheede bestaat uit 2 kleppen, 'n lange en 'n kortere.

Meer schermen aan één stengel kunnen ook bij deze soort voorkomen, evenals viviparie.

ALLIUM CARINATUM L.

Vroeger nam ik op gezag van Belgische en Deutsche floristen aan, dat Berglook ook in ons gewest groeide. Thans ben ik van meening dat 't in Z.-Limburg niet inheemsch is, en dat de opgegeven plaatsen op verwisseling met Moeslook berusten.

Aan gedroogde planten is 't verschil niet zoo gemakkelijk te zien. 'n Goed verschilkenmerk zijn de bloemdekbladen die bij Berglook samenneigen en een stompen of iets uitgeschulpten top hebben, bij Moeslook uit elkaar wijken, en aan den top een klein maar duidelijk stekelpuntje hebben; bij 't eerste zijn de meeldraden veel langer dan 't bloemdek, bij 't tweede evenlang of iets korter.

Bij Leiden en Wassenaar zullen de planten wel oorspronkelijk uit tuinen afkomstig zijn; ze is dus daar ook als „ontvluchtte vreemdelinge” op te vatten.

ALLIUM URSINUM L.

Daslook komt in Zuid-Limburg ook zoo goed als uitsluitend op sterk kalkhoudenden grond voor; in vochtige bosschen in 't krijt-

land vindt men 't op den Pietersberg, te Gronsveld, Vaals, Geulem enz. Te Geulem zijn er een paar hellingen zóó mee bedekt, dat ze al in de verte wit zien; dit levert 'n fraai gezicht op, al beneemt de vreeselijke knoflookgeur den lust tot 'n wandeling daar. Verder groeit 't veel in kalkhoudende, vochtige loofbosschen van Elsloo tot Bunde. Te Geulle gaat 't van de helling ook in 'n weiland over.

Morphologisch is 't 'n éénvormige soort, maar biologisch is 't zeer interessant van de kiem tot 't zaad.

A. DE WEVER.

DE BIOLOGIE EN SYSTEMATIEK DER NEDERLANDSCHE „ZWATRE BLADLUIZEN”

door C. J. H. Franssen. (Slot).

Determinatietabel.

- a. Lengte rinariumhaar $\pm 34 \mu$. Syphonen even lang als cauda. Het geheele jaar op *Rumex*-soorten levend. *A. acetosae* (em. CF.).
- b. Lengte rinariumhaar $\pm 14 \mu$. Syphonen $1\frac{1}{2}$ tot 2 maal zoo lang als de cauda. Het geheele jaar op *Cichorium intybus* levend. [*A. intybi* Koch.]⁵⁾

(5) *A. acetosae* S. (em. CF.).

Morphologie.

Virginogenia alata.

Lichaamslengte 2,56 m.M.
Lichaamsbreedte 1,27 m.M.
Lengte syphonen 0,21 m.M.
Lengte rinariumhaar 26—46 μ , optim. 34 μ .
Verhouding der laatste sprietleden:

45 : 30 : 28 : 51.

Vaak tuberkels op het 2de tot 4de abdomen-segment. (Luizen, afkomstig uit Naumburg a. d. Saale hadden bijna steeds tuberkels op het 2de tot 4de abdomensegment).

Rinariënverdeling III 6—12; IV 0; V 0 + I.

Op het 2de tot 3de abdomensegment draagt het aantal zijdelingsche marginaalharen ± 5 . Overigens is de plaatsing en het aantal dezer haren hetzelfde als bij *A. fabae*. Dit geldt voor alle volgende vormen van *acetosae*.

Virginogenia aptera.

Lichaamslengte 2,41 m.M.
Lichaamsbreedte 1,45 m.M.
Lengte syphonen 0,22 m.M.
Lengte rinariumhaar 28—44 μ , optim. 33 μ .

⁵⁾ De soorten tusschen haakjes werden niet in Nederland aangetroffen.